

Francisco Fernández-Guisasola Muñiz*

Enantes pasóme a mi o... na ciencia tamién somos a falar la llingua de nueso

Nel cursu del 76, el nuesu profesor de llingua truxo invitáu a clas un rapazu. Vieno pa falanos de lo qu'anguaño toos (y nun digo tamién toos, porque la nuesa clas nun yera d'amestao) llamábemos bable. Van tantos años que nun m'alcuerdo nin quien yera (toi en que debía ser daquién del entós recién nació Conceyu Bable), pero sí m'alcuerdo bien de lo que dixo. Falónos de lo afayadiza que yera la llingua de nueso, que yera munchu más concreta que'l castellán, que teníamos d'escomenzar a conocela y estudiala pa que nun s'escaeciera y que nun teníamos que tener vergoña falala.

Esa idea abúltome importante y de magar siempres que podía trataba falala y sentíla. Sentía davezu a Camaretá (paezme acordar que tuvieron cantando na facultá mientres tábemos d'encierru) y canté munches vegaes los sos cancios colos míos collacios nes espiches y escursiones.

Asina pasaron los años y, gracias a Dios, espolletaron los escritores na llingua asturiana y, entós, aina algamé a lleela davezu.

Pero escribía... lo d'escribía yera otru cantar. Tábamos enfotaos a que teníamos qu'escribir en castellán: primero nos exámenes, llueu nel trabayu. Les xeres nun nos dexaben escribir la nuesa llingua, namás que si yera d'asuetu. Nestes, endagüei diome por pensar: ¿qué ye? ¿que la llingua asturiana ye namás que pa los de lletres? ¿y nes ciencies? ¿ye que nun podemos usala? Dicho y fecho: púxime a escribir dellos artículos científicos na llingua asturiana.

Aína finé ún perinteresante (al menos pa mi), al rodiu de los usos consuetudinarios de les plantes melecinales n'Asturies, coincidió que s'organizó un Congresu Nacional de Fitoterapia n'Uviéu. El congresu yera los díes 29 y 30 d'ochobre de 2005. Y, amás de les ponencias oficiales, dexaben presentar delles ponencias llibres.

Presenté la mio ponencia... n'asturianu, que yera como la escribí. Nun tenía sentíu dala en castellán porque too yeren palabres n'asturianu: los nomes de les plantes, les enfermedaes y malures, los conceyos... Too taba recoyío d'autores que ficieren el

trabayu de campu colos paisanos y paisanes de les aldees d'Asturies y, lóxicamente, taba too recoyío na so llingua.

Contestáronme que nun podía dala n'asturianu. Que-yos la mandara traducida. Depués de munchos correos electrónicos (que ye n'Uviéu, que n'Asturies falamos n'asturianu, que ye un drechu constitucional, que nel programa tampoco nun diz nada de cuál ye la llingua oficial del congresu...), dexábenme que la dixerá n'amestao pero escrita, pal Llibru de ponencias, tenía que tar en castellán. Más correos: podía ser en bilingüe pero siempres tenía que tar too tamién en castellán... ¡Mariáronme tanto que dexelo por imposible!

Por eso, fizome gracia en cuantos que, dellos meses dempués, montárase'l lliu aquel cola ponencia nel congresu del RIDEA que nun dexaron dar en llingua asturiana. Sí. La xente nun taba nello, pero nun yera la primera vegada que pasaba n'Uviéu. Pasóme a mi enantes. Ye certu que nun-y dimos tanta publicidá. Y tamién ye certu que lo del RIDEA yera

peor, porque ta financiao pol Principáu y el mio congresu yera priváu. Amás nel de Fitoterapia, a les males, podía facelo bilingüe (mal que tampoco nun tenien nengún sentíu les traducciones).

Por suerte, a poco dempués, fuimos a sacar una revista científica, Esculapio, que permite artículos en castellán y n'asturianu (teo pa mi que ye la primera revista científica médica na hestoria y nel mundu que tien dellos artículos en llingua asturiana) y esa ponencia salió nel número ún. La revista, agora, tien ya más d'un añu -la otra selmana salió'l tercer número-, y en toos ellos espublizóse daqué n'asturianu. Y, si Dios quier, va seguir asina nel 2007.

Por eso vais dexame que, trenta años dempués, tea arguyosu d'haber fecho tamién daqué pola mio llingua.

*PRESIDENTE DE LA SECCIÓN
COLEXAL DE MÉDICOS
ACUPUNTORES, HOMEOPATES Y
NATURISTES DEL ILUSTRE
COLEXU OFICIAL DE MÉDICOS
D'ASTURIES